

№ 165

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Sroda dnia 16 czerwca 1920 roku.

Z Warszawy i z biur ogłoszeń, ogłoszenia do Rozwoju przyjmuje wyłącznie „Reklama Polska”
Za terminowe wychodzenie ogłoszeń administracja nie odpowiada.

Cena prenumeraty:
w Łodzi
Kwartalnie Mk. 60.00
Miesięcznie „ 20.00
za roznośenie
5.00 fen. miesięcznie.
Z przesyłką poczt.
Kwartalnie Mk. 69.00
Miesięcznie „ 26.00
Poza Łodzią egz. 1.10 f.
w Ameryce 1/2 dolara
miesięcznie.

KALENDARZYK
Sroda 16 Benaona B. W
Czwartek Innocentego M
Piątek 18 Marka i Marcel.

REDAKCJA
w ŁODZI,
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28.

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem mk. 250 w tekście mk. 5 za tekstem 250 mk. nekrologi mk. 2 za wiersz petitowy. **Drobne ogłoszenia** 40 fen. za wyraz komunikaty mk. 3.—Ogłoszenia zamiejscowe 50-proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Stronica przed tekst em w tekście dla ogłoszeń podzielona na sześć lamów za tekstem na 5 lamów. W tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia i nekrologi tylko na 2, 4, 16 i 32 w. **Artykuły** bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w ZGIERZU u p. Lacha Kiosk.

KINO
ORS
Zielona 2.

„FANTOMAS”

Dziedzic z zamku
„Net-Seen”
dramat detektywno-awantur
niczy w 5 częściach.

SPOŁKA AKCYJNA SAMOCHODÓW (POLSKI FIAT)

w Warszawie, Traugutta 2

niniejszym podaje do wiadomości, że wyłączne zastępstwo i sprzedaż na Okręg i Województwo Łódzkie samochodów fabryki Societa Anonima „FIAT”, w Turynie zostały powierzone spółce z ograniczoną odpowiedzialnością

Biuro Techniczne „MOTOR”
w Łodzi, ul. Piotrkowska № 115

Biuro Techniczne „MOTOR”

Spółka z ograniczoną Odpowiedzialnością w Łodzi Piotrkowska № 115

Zarząd: Inżynierowie: Maurycy Oppeln—Bronikowski, Leon Felix, Marcin Goldhar, Józef Piaskowski

Dyrekcja: Inż. Marcin Goldhar—Dyrektor Zygmunt Nowicki —Wice Dyrektor.

Biuro, warsztaty reperacyjne, garaże i składy w Łodzi ul. Piotrkowska Nr. 115 telefon 270

Adres telegraficzny Łódź—MO 17
Wyłączne zastępstwo i sprzedaż samochodów fabryki Societa Anonima „FIAT” w Turynie.

Polca: samochody nowe i używane, ze składu i z terminową dostawą, własne warsztaty reperacyjne, garaże, składy benzyny, gum i akcesorji samochodowych.

O pracownika w przemyśle włókienniczym.

Państwowa Szkoła Włókiennicza ogłosiła komunikat o przyjmowaniu zgłoszeń kandydatów na kursy przedalnicy, tkacki, apreterski i farbiarski; Komunikat ten nie powinien przebrzmieć bez echa; zainteresować się nim powinni nie tylko rodzice ale i młodzież sama i całe społeczeństwo.
Ci, którzy w przemyśle włókienniczym lub blisko niego stoją, zdają sobie jasno sprawę z tego, że już przed wojną ilość fachowców polskich, pracujących w przemyśle włókienniczym nie odpowiadała ilości warsztatów pracy tej największej gałęzi naszego przemysłu.
Nie miejsce tu zastanawiać się, dlaczego tak było, faktem jest jednak, że przed wojną przemysł nasz włókienniczy zatrudniał prawie zupełnie fachowców obcych nam językiem i tendencją narodową. Warunki się zmieniły i przemysł nasz włókienniczy gniewiony przed wojną protekcyjnymi taryfami przewozowymi i rosyjskiego taniością produktów żywnościowych

a co za tem idzie taniością robotnika rosyjskiego z trudem wytrzymywał konkurencję przemysłu rosyjskiego obecnie zaś przy poparciu własnego rządu wyjątkowo korzystnej koniunkturze przemysłowo—handlowej posiada on widoki poważnego rozwoju w przyszłości.
Obecnie już, gdy ilościowo przemysł nasz ani w trzeciej części nie został jeszcze uruchomiony widzimy przerażający wprost brak sił fachowych polskich na każdym polu.
Gorzej jeszcze brak nie tylko fachowców, brak nawet praktykantów, brak młodych adeptów, a więc ludzi którzy dopiero za kilka lat stanowiliby pewną wartość w przemyśle. A co będzie, gdy w przeciągu kilku lat przemysł nasz będzie musiał pracować pełną parą i zapatrywać rynki nie tylko całej Zjednoczonej Polski ale Litwy i Ukrainy, wreszcie Rosji?
Co będzie, gdy Rosja zrzuci jarzmo bolszewickie, fabryki jej zaczną pracować i skuszeni większymi zarobkami nasi fachowcy zacz-

na emigrować do fabryk rosyjskich? Czy znowu mamy sprowadzać za drogie pieniądze fachowców z zagranicy?
Wszystkie te pytania i myśli stawiać sobie winien każdy, komu zależy nie tylko na wielkości ale i na polskości naszego przemysłu. Zgodziwszy się zaś na fakt, że fachowców było bardzo mało, z powodu wojny ubyła część, a nie przybyło nic, zapotrzebowanie zaś obecnie i w najbliższej przyszłości ogromnie wzrosło zgodzić się należy z tem, że ztemu trzeba w porę zaradzić.
Rehabilitować jak najwięcej zdolnej, energicznej i pracowitej młodzieży do przemysłu, jednych do szkół zawodowych, drugich do praktyki. Jedno i drugie jest koniecznem dla wykształcenia dobrego fachowca, a jakkolwiek rozniatane są zdania co do tego, czy wprzód należy odbyć praktykę, a potem iść do szkoły zawodowej, czy też wprzód zdobyć sobie pogląd teoretyczny, a potem wziąć się do ciężkiej, nieprzyjemnej, ale wdzięcznej w przyszłości praktyki fabrycznej, to jednak twierdzić stanowczo można że, chętny, pracowity i zdolny młodzieniec i jedną i drugą drogą dojdzie do zamierzonego celu. Wiek od 15 do 20 lat jest najodpowiedniejszy do rozpoczęcia, w przemyśle włókienniczym.

Właśnie, kierować i pomagać w zdobyciu wiedzy fachowej zarówno teoretycznej jak i praktycznej jest obowiązkiem nie tylko rządu i rodziców, ale i całego społeczeństwa. Lat temu dwa tysiące kilka więksi fabrykanci w Polsce wysyłali zdolnych praktykantów za granicę do szkół i na praktykę i temu wielu fachowców Polaków zawdzięcza po części swą wiedzę i stanowiska.

Dziś za granicę wyjeżdżać i kształcić się nie tak łatwo, starajmy się więc przynajmniej tu w kraju uczynić wszystko co tylko możliwe, ażeby w przyszłości nie zwracać się do zagranicy po ten najdroższy towar, po przemysłowych fachowców.

Jakkolwiek Państwowa Szkoła Włókiennicza nie stoi jeszcze na wysokości tego pozio-

mu na jakim w stosunku do naszego przemysłu staćby powinna nie mniej jednak powinniśmy skierować do niej jaknajwięcej młodzieży. O faktycznym bowiem wyrobieniu się stanowi nie tyle szkoła w której się młodzieniec uczy i nie tyle fabryka w której praktykuje ile jego mniejsza lub większa energia, pracowitość wrodzone zdolności i inne przymioty indywidualne. Odpowiednią szkołą i fabryką znakomicie ułatwiają wykształcenie fachowe, faktycznym czynnikiem jest natomiast osobiste i zupełne oddanie się swemu zawodowi. Oto są uwagi które podzielił mi komunikat Państwowej Szkoły Włókienniczej i z którymi pragnę podzielić się z czytelnikami na łamach „Rozwoju“.

Zygmunt Skibicki.

Gibraltar Środkowej Europy.

(W czem tkwi siła Niemiec wobec koncertu europejskiego.)

Ostatecznym wynikiem wojny światowej było zniszczenie siły wojskowej Niemiec. Osłabienie militarystyki pruskiej pociągnęło za sobą podważenie spójności politycznej — społecznej całej rzeszy. W ostatecznym zaś wyniku rozkładu wojskowego i politycznego wystąpiło rozprężenie społeczne i upadek gospodarczy.

Niemcy straciły znaczną część swego handlowego, szarpnięto najczulszy nerw ich organizacji ekonomicznej podważono im możliwość szerokiej ekspansji wywozowej, zwięzając tym samym rozwój ich życia gospodarczego do ściśle określonych ram rynkowych, jednocześnie nakładając brzemię wielkiego odszkodowania wojennego.

Jednakże wywołana warunkami pokojowymi rozpaczliwa konsternacja i przygnębienie wkrótce ustąpiły miejsca gorączkowej nerwowej pracy reorganizacyjnej i odtworczej.

Ruchy rewolucyjne krwawo stłumiono, dążenia odśrodkowe zduszono bezkarnie.

Niemcy podjęły stawiać na nogi. Jednocześnie zmieniła się ogólna sytuacja międzynarodowa, zaznaczył się wyraźny przypływ sympatii niemieckich. Przestając być groźnym podmiotem w wielkiej grze międzynarodowej o wpływy gospodarcze, stały się Niemcy cennym i pożądanym grym przedmiotem, pożądanym konsumentem grożącego chronicznym stanem kryzysu rynków wewnętrznych Ameryki i Anglii, dłużnikiem pewnym, dzięki swej wrodzonej pracowitości i niezmordowanej energii. I w tym tkwi główna siła Niemców wobec koncertu mocarstwowego, szczególnie wobec Anglii. Niemcy przestały być niebezpiecznym ze względu na swe, zarówno międzynarodowe jak i wewnętrzne stanowisko rywalem, wobec którego dumny Albion musiał szukać przymierzy spływającej krwią, ograniczając rozmach swej produkcji ekonomicznej.

Zmiji germańskiej wyrwano żądło.

Niemcy, wyszedłszy z szeregu równorzędnych zapaśników o podbój świata, przeszli do roli dłużnika. Ale, żeby dłużnik spłacił swe należności musi posiadać zdolność płatniczą. To też bankructwo gospodarcze, finansowe i polityczne Niemiec, które przeistoczyłoby je w arenę zawziętych zmagani społecznych, ośrodek rozsądzający przez to samo spoistość wewnętrzną nie mieści się w programie państw, zainteresowanych w zdolności płatniczej Rzeszy. Anglia jest w tej sprawie szczególnie zainteresowaną z następujących powodów: 1-o spłaceniu odszkodowań wojennych, 2-o zapobieżeniu wzmocnieniu politycznemu i gospodarczemu państw t. zw. kresowych, co by je uniezależniło od Anglii i groziło wyeliminowaniem wpływów angielskich ze wschodu Europy, 3-o zażegnanie niebezpieczeństwa bolszewickiego, którego rozsądkiem stałyby się Niemcy w razie zupełnego ich pogrzebienia, 4-o utrzymanie Niemiec jako czynnika balansu śr. europejskiej, równowagę rozwój wschodu Europy, wreszcie — uzyskanie w ogłodzonym i do dna wycieńczonym centrum Europy doładowanego rynku zbytu o znaczną zdolność płatniczą. Dlatego to w interesie W. Brytanii, a po części i St. Zjednoczonych leży możliwość jaknajwiększa równowa-

ga społeczno-gospodarcza Niemiec, która z decydującym politycznym ich osłabieniem w żaden sposób pogodzić się nie da. Niemcy tę słabą stronę polityki aljanckiej nader sprytnie przemiknęli, wyzyskując ją z właściwą sobie przebiegłością.

Reasumując powyższe pisać „Naród“

„Gra polityczna, która obecnie się toczy i waży, a której uwiecznieniem praktycznym stać się ma konferencja w Spaa przedstawia się nader interesująca. W misternych posunięciach na szachownicy dyplomatycznej rozgrywają się żywotne sprawy naszej przyszłości państwowej.

Dla dyplomacji naszej otwiera się wdzięczne pole popisu.

Grając na czułych strunach niedomagań gospodarczych i rozluźnieniu spójni wewnętrznej pomiędzy państwami aliansu i sympatjach międzynarodowej finansjery, lansują oni żywotne sprawy państwowości polskiej, żerując na interesach rdzennych ziem polskich.

Wypłynię paląca sprawa Górnego Śląska. Nie 1 i pół miliona ludu polskiego, nekane wielowiekowymi prześladowaniami, lecz 50 milionów ton węglowej produkcji miesięcznej, po którą wyciągają się szpony kapitalizmu pruskiego, a nad którą gotowi byłiby rozciągnąć angielscy swój protektorat.

Diążącoby Europa środkowa nie miała być uszczęśliwiona w myśl dezyderatów polityki angielskiej także swym Gibraltarzem?

Odezwa.

Polska wzywa do podpisywania wielkiej pożyczki państwowej. Polska ponosić dziś musi w związku z organizowaniem własnej państwowości, z prowadzeniem wojny i uruchomieniem życia gospodarczego nadmierne, wyjątkowe ciężary. Aby ciężarom tym poddać, potrzebuje ona pieniędzy, pieniędzy i jeszcze raz pieniędzy.

Pieniądzy tych skarb państwa nie otrzyma znikąd, jeżeli mu ich nie da własne społeczeństwo. Gdyby ono zawieść miało, skarbowi nie pozostanie żadna inna droga wyjścia, jak zobowiązanie swoje pokrywać przez druk nowych pieniędzy papierowych.

Tymczasem druk nowych pieniędzy papierowych nieuchronnie pociągnie za sobą dalszy wzrost drożyzny i dalszy spadek waluty polskiej. Nastęstwa zaś takiego spadku, który podcina kredyt naszego państwa, odbić się muszą na interesach każdego obywatela kraju, szczególnie zaś na interesach warstw gospodarczych. Grożą one bowiem nieustannymi wstrząśnieniami społecznymi na wewnątrz. Na zewnątrz zaś, w stosunku z zagranicą, jeżeli już obecny stan naszej waluty utrudnia renowację warsztatów pracy i hamuje wytwórczość narodową, to dalszy spadek waluty może całkowicie uniemożliwić nam sprowadzanie nawet niezbędnie potrzebnych towarów, bez których życie gospodarcze istnieć nie może.

W tych warunkach uczynić trzeba wszystko, co można, aby do dalszego spadku wartości pieniądza polskiego nie dopuścić. Muszą być zrobione wszelkie wysiłki i poniesione wszelkie ofiary dla rozwoju naszego eksportu zagranicę. Musi być skutecznie wszystko, co zbliży nas do zrównowżenia w budżecie

państwowym rozchođu z przychođem, a więc obok wydatnego i równomiernego dla poszczególnych źródeł wytwórczości obciążenia podatkowego sprawnego aparatu skarbowego, zmniejszenie budżetu państwowego drogą stanowczych reform w dziedzinie uproszczenia administracji państwowej i zredukowania częściowo zbędnych urzędów państwowych.

Zadania powyższe zależą częściowo od wysiłków obywateli, częściowo od polityki rządu; lecz jest jedno zagadnienie, które rozwiązać może jedynie i wyłącznie rozum i patriotyzm obywateli — udzielenie przez społeczeństwo skarbowi państwa kredytu w formie pożyczki, płatnej po dłuższym okresie czasu.

W zrozumieniu tej nieodzownej, naglej konieczności Centralny Związek Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów wzywa najusilniej za pośrednictwem należących do niego organizacji wszystkich ich członków, wzywa wszystkie sfery gospodarcze całej Polski, aby nie zwlekaly z podpisywaniem pożyczki państwowej, lecz, aby w dobrze zrozumianym interesie własnym i ogólnym zgłaszały także subskrypcje, na jakie tylko je stać.

Jednocześnie Centralny Związek zwraca się z apelem do wszystkich pracodawców przemysłowych i handlowych, żeby wśród pracowników swoich rozpowszechniali świadomość o konieczności podpisywania pożyczki państwowej i czynili im wszelkie ułatwienia w jej nabyciu.

Centralny Związek rozumie i uznaje, że dzisiaj tylko wielki, wspólny wysiłek wszystkich wyprowadzić może kraj i państwo z jego obecnych trudności finansowych.

Centralny Związek wyraża przeświadczenie, że warstwy gospodarcze, które on reprezentuje, nie dadzą się przez nikogo prześlgnąć w spełnianiu obowiązku względem Polski.

W imieniu:

Towarzystwa Przemysłowców w Królestwie Polskiego.

Rady Zjazdu Przemysłowców Górniczych, Związku Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem,

Związku Zawodowego Cukrowni Królestwa Polskiego;

Polskiego Związku Przemysłowców Garbarzy.

Stowarzyszenia Zawodowego Przemysłowców Metalowych Król. Polskiego,

Związku Papierni Polskich,

Związku Polskich Fabryk Portland-Cementu,

Stowarzyszenia Zawodowego Przemysłowców Budowlanych Król. Pol.,

Towarzystwa Przemysłowców Zagłębia Dąbrowskiego,

Związku Elektrowni Polskich,

Spółki Producentów Krochmalu,

Związku Właścicieli Browarów w Polsce,

Polskiego Zrzeszenia Dystylatorów oraz Fabrykantów wódek i likierów,

Stowarzyszenia Łódzkiego Właścicieli wykończalni i farbiarni,

Stowarzyszenia Kupców Polskich,

Zgromadzenia Kupców m. st. Warszawy,

Komitetu Giełdowego Warszawskiego,

Związku Polskich Rafinerji Nafty,

Związku Banków w Polsce,

Krajowego Towarzystwa Naftowego,

Izby Handlowej i Przemysłowej w Krakowie,

Izby Handlowej i Przemysłowej we Lwowie,

Izby Handlowej i Przemysłowej w Brodach,

Centralnego Związku Galicyjskiego Przemysłu Fabrycznego,

Izby Handlowej i Przemysłowej w Białymstoku,

Związku Przemysłowców Białka — Białki i okolicy,

Izby Handlowej w Poznaniu,

Związku Banków w Poznaniu,

Spółki Związku Fabrykantów w Poznaniu,

Związku Towarzystw Kupieckich z siedzibą w Poznaniu.

Związku Interessantów Przetworów Ziemniaczanych w Poznaniu,

Centralny Związek Polskiego Przemysłu Górnictwa, Handlu i Finansów,

Prezės Rady i Zarządu:

(—) Władysław Kisielewski.

Zwycięskie walki na Białej Rusi.

Prezesa Rady:

(—) Stanisław Gustaw Brun,
Stanisław Karłowski,
Andrzej ks. Lubomirski,
Dr. Stanisław Pernaczyński,
Tadeusz Popowski,
Maurycy Poznański,
Stanisław Skarbiński,
Dr. Teodor Weinschenck.

Wice-Prezesa Zarządu:

(—) Stanisław Natanson
Tadeusz Sułowski.

Dyrektor Naczelny:

(—) Andrzej Wierzbicki.

Szereg firm handlowych i przemysłowych dla ułatwienia pracownikom spełnienia obowiązku obywatelskiego przez nabycie pożyczki państwowej, zaproponował pracownikom zakupienie pożyczki na warunkach ulgowych następujących:

1. Spłata zadeklarowanej pożyczki, rozkłada się na 10 rat miesięcznych:

1-a rata z pensji za czerwiec 1920 r., 10-a rata z pensji za marzec 1921 r.

2. Od włożonych rat będzie policzone pracownikom 5 proc. w stosunku rocznym.

3. Procent będzie wypłacony dn. 1 kwietnia 1921 r.

4. Asygnaty pożyczki długoterminowej będą wydane pracownikom po spłaceniu ostatniej raty.

5. W razie wystąpienia pracownika z firmy, będzie mu wydana pożyczka za dopłatą niedoboru lub też wpłacona suma będzie zwrócona łącznie z procentami.

WARSZAWA, 15.6 (PAT) Na północnym froncie ponownie wywiązały się ostre walki, które zwłaszcza pod Jamną i w rejonie jeziora Scho dochodziły do nadzwyczajnego napięcia. Nieprzyjaciół został wszędzie z wielkimi stratami odparty. Wzdłuż górnej Berezyny pomiędzy jeziorem Meschuszel i jeziorem Pielik oddziały nasze pod dowództwem gen. Skierskiego przeszły do akcji zaczepnej i pokonawszy w barwurowych atakach zacięty opór nieprzyjaciela, opanowały Domżeryce, Kadubiszczę i Kossary, rozbijając tamtejsze załogi. 53 pułk kawalerji sowieckiej w składzie 6 oficerów 424 kozaków, 7 karabinów maszynowych, zaskoczony tą brawurą i niespodziewaną akcją, przeczł w zupełności na naszą stronę. Pomiedzy Boryso-

wem i Bobrujskiem nieprzyjaciół w paru miejscach próbował sforsować Berezynę. Drobne oddziały, którym udało się przedostać na zachodni brzeg rzeki, zostały doszczętnie zniszczone. Dnia 12 b. m. w czasie nieudanego ataku bolszewickiego na Rzeczycę poległ dowódca 57 dywizji sowieckiej oraz 2 komisarzy. Akcja nasza w rejonie ujścia Prypeci w związku z odzyskaniem Czarnobyla w dalszym ciągu rozwija się pomyślnie.

Na froncie ukraińskim wojska nasze przekroczyły w porządku linję rzeki Teterewa, w rejonie Tomaszpola oddziały ukraińskie odparły słabsze ataki bolszewików.

Minister Patek o Polsce.

PARYŻ, 14.6 (PAT) Polski minister spraw zagranicznych Patek udzielił wywiadu przedstawicielowi Harasa.

Strona moralna wojsk naszych jest ponad wszelkie pochwały. Nasza sytuacja wojenna nie zmienia nic w naszym programie pokojowym, zgodnym z zasadami wolnego postanowienia narodów o sobie.

Polska pragnęła zawsze utrzymania stosunków przyjaznych z Czechosłowacją, lecz spór o Cieszyn przesłonił całokształt zagadnień doniosłych wspólnych dla obydwu narodów.

Jednakowoż należy przypuszczać że jesteśmy na dobrej drodze do załatwienia tej kwestji. Inaczej ukła-

dają się perspektywy do plebiscytu na Górnym Śląsku i Prusach wschodnich, zwłaszcza ten ostatni żywo nas zajmuje, albowiem nie stworzono tam jeszcze warunków niezbędnych dla swobody głosowań. Polska stawiając jedną samą opór inwazji bolszewickiej ma prawo domaganie się zabezpieczenia swego losu przeciwko gwałtom niemieckim. Żądamy tylko zastosowania traktatu pokojowego co do jego treści i ducha.

Przesilenie ministerjalne w Polsce ma charakter czysto wewnętrzny. Minister niewie, czy będzie uczestniczył w nowym rządzie lecz wie, że wytyczna linja polskiej polityki zagranicznej opartej na solidarności zupełnej z państwami ententy nie dozna najmniejszej zmiany.

SPRAWY POLSKIE.

Statut dla stowarzyszeń rzemieślniczych.

14 czerwca. Ministerjum przemysłu i handlu opracowało projekt ramowy statutu dla Stowarzyszeń rzemieślniczych w całej Polsce z uwzględnieniem najważniejszych potrzeb rzemieślnika. Zaprojektowany statut z punktu widzenia obowiązujących ustaw i odrębnych warunków życia gospodarczego może być przyjęty w każdym z 3 ch byłych zaborów. Według tego statutu każde Stowarzyszenie rzemieślnicze wysłałoby swego przedstawiciela, pełnomocnika do stolicy, celem reprezentowania przed rządem i społeczeństwem interesów stanu rzemieślniczego. Centralna reprezentacja Towarzystw rzemieślniczych miałaby zdolność prawną w granicach udzielonych pełnomocnictw, nie krapując tam samem pod żadnym względem Towarzystw mocodawczych. Ministerjum spraw wewnętrznych projekt statutu zaakceptowało. Obecnie oczekiwana jest odowiedź przedstawicieli instytucji rzemieślniczych,

Gabinet fachowo-parlamentarny z premierem Skulskim.

(Od wł. korespondenta).

WARSZAWA, 15.6 Dnia 15 zebrały się ugrupowania sejmowe, tworząc blok centrowo-lewicowy. Witos oświadczył, że wobec odwołania klubu mieszczańskie go i Stapińskich blok lewicowo-centrowy nie może utworzyć gabinetu. Witos i Rataj udali się z tą deklaracją do marszałka sejmu; tenże oświadczył, że widzi jedynie możliwość utworzenia gabinetu jednolitej narodowej przy czem na premiera należy wysunąć Skul-

skiego. Po poł. w sali stronnictwa centrowo-lewicowego odezwę o niedotrzymaniu umowy, zwalając odpowiedzialność na Zjednoczenie Ludowe. Marszałek udał się do Naczelnika państwa, wysuwając Skulskiego na premiera. Teraz o godz. 11 m. 30 w nocy znajduje się Skulski u naczelnika państwa. Mówią o gabinetach fachowo-parlamentarnym.

Skandaliczne!

(Od wł. korespondenta).

WARSZAWA, 15.6 Dzisiaj w sejmie podczas uchwalenia poboru roczników 1895-1902 do wojska świecili socjaliści demonstracyjnie nieobecnością, zaś Sta-

pińscy przed głosowaniem wyszli demonstracyjnie ze sali obrad.

Agitacja komunistów wśród wojska.

KRAKÓW 16.6 (PAT) Dzienniki zamieszczają następujący komunikat oddziału informacyjnego DOG. Od dłuższego czasu usilowali komuniści krakowscy rozszerzyć agitację bolszewicką wśród wojska. Władze wojskowe posiadały o każdym poszczególnym wypadku dokładne wiadomości i były stale na tropie pewnego szeregu gromadki komunistów, którzy tu swoją robotę przeszcześcić zamierzali. Władze wojskowe po zebraniu szczegółowych informacji zarządziły 14. b. m.

szereg rewizji i aresztowań. W ręce władz wpadł cenny materiał informacyjny i dowody. Szczegółowe śledztwo w toku Skompromitowany jest szereg osób Krakowa, Warszawy, Łodzi i zagłębia Dąbrowskiego. W związku z powyższymi informacjami dowiadują się dzienniki ze źródeł policyjnych, że w Krakowie aresztowano 11 osób podejrzanych o prowadzenie agitacji antypaństwowej.

Łotysze wobec Polaków.

DYNABURG 15 czerwca (PAT). Wybory do rady miejskiej w Dynaburgu mają się odbyć 20 czerwca. Prawo wyborcze posiadają wszyscy przybyli na Infanty urzędnicy Łotysze; natomiast duża część ludności polskiej, zamieszkała tu od kilkudziesięciu lat, praw tych nie posiada. Dynaburga liczący 33 proc. Polaków, a zaledwie 3

proc. Łotyszów, nie cieszy się łaskami rządu łotewskiego, który stara się wyraźnie zrujnować finansowo to miasto. Istnieje projekt przeniesienia administracji Ledgali z Dynaburga do Reżycy, która ma charakter znacznie mniej polski.

Wytrwałość jest zawsze godna pochwały, ale jednak czy powaga naszego państwa nie cierpi na ciągłym powtarzaniu propozycji, wciąż odrzucanych. A co ważniejsze, kto uważa się

u nas za uprawnionego do rozporządzania losami Wilna wbrew wyraźnej woli jego mieszkańców.

Osobliwe układy o przynależność Wilna.

Wszyscy, którzy pisali w ostatnich czasach o stosunkach polsko litewskich, dochodzili do przekonania, że niema żadnej możliwości dojścia do porozumienia zarówno z rządem litewskim, jak i z litewskimi stronnictwami. Pisał o tem między innymi poseł Niedziałkowski w „Przedświcie”. Mimo to właśnie p. Niedziałkowski wspólnie z posem Kamienieckim próbowali raz jeszcze skuteczności swej wymowy i jak można było z góry przewidzieć również bezowocnie. Parę szczegółów o tej misji podaje dziennik „Berlingske Tidende”. A mianowicie dwaj polscy przedstawiciele proponowali, by sprawę przynależności Wilna rozstrzygał plebiscyt. Litwini oczywiście się na to nie zgodzili i obstawali przy tem, że Wilno musi być polską Litwą bez względu na to, czy mieszkańcy miasta chcą, czy nie chcą do państwa litewskiego należeć. Następnie wysłańcy polscy proponowali federację kantonalną, w której Wilno, Kowno i Mińsk byłyby stolicami szeroko namyślonej prowincji, a Litwini odrzucili tę propozycję odrzucając.

General Sosnkowski o Pożyczce Odrodzenia.

Państwo z wojskiem, a bez skarbu—to karzeł trzymający maczugę olbrzyma; państwo z wojskiem, a bez skarbu—to twierdza z wałem ochronnym, lecz bez amunicji.

Polska stoi wojskiem, ostoi się skarbem.

Skarb bez pieniędzy tyleż wart, co wojsko bez odwagi.

Wojsko — siła żywa narodu, skarb — siła materialna.

O te dwie siły na gruzach zburzonej świetności wołała do potomnych Rzeczpospolita w testamencie Konstytucji 3 maja. Sześciuśmy jeden: z tradycji rycerskich, zrodzone wojsko chluba oręż i okryło Polskę na świat cały. Spełnijmy drugie: skarb zasobny i bogaty niech będzie świadectwem woli, pracy i ofiarności wszystkich jej obywateli.

(—) Sosnkowski

General-Pporucznik i Wiceminister.

Ze Sejmu.

KRONIKA

WARSZAWA 15 czerwca (PAT). Posiedzenie 155. Na porządku dziennym sprawozdanie komisji wojskowej w przedmiocie poboru wojskowego roczników 1893—1902. Dalej postanowiono powołać podoficerów wszelkich rodzajów broni, urodzonych w latach 1890 do 1894 włącznie, oraz powołać starszych szeregowców i podoficerów, którzy kiedykolwiek służyli w formacjach obcych, względnie w formacjach polskich, w oddziałach jazdy, konnej artylerji i konnych oddziałach straży granicznej urodzonych 1895—1894 włącznie.

W sprawie tej zabrakł głos sprawozdawca komisji p. Wichliński i podkreślił konieczność ofiar dla dobra państwa. Sem jednomyślnie przedłożoną ustawę przyjęł we wszystkich 3 czytaniach.

Poza porządkiem dziennym figurował wniosek nagły p. Brejskiego i tow. w sprawie gwałtów na ziemiach plebiscytowych Warmji i Mazurach. Wnioskodawca stwierdza, że z terenów plebiscytowych nadchodzi coraz to nowsze wiadomości o gwałtach. Rząd nasz powinien wezwać koalicję do wypełnienia traktatu wersalskiego, który obowiązuje nie tylko nas, ale i moarswa koalicyjnie.

Nagłość wniosku oraz jego meritum przyjęto jednomyślnie bez dyskusji. Na tem posiedzenie zamknięto.

Ośrodek pracy harcerskiej w Polsce.

PŁOCK 15 czerwca (PAT) Jak donosi Kurjer Płocki Min. rolnictwo przyznało harcerstwu polskiemu dominium Łąck z prawem korzystania z pałacu, jakości ogrodu, kilkuset morgów ziemi ornej, lasu, i t. d. Prace organizacyjno gospodarcze trwają od miesiąca. Łąck staje się ośrodkiem pracy harcerskiej w Polsce.

Gdańsk a pożyczka odrodzenia.

W dn. 13 b. m. w Gdańsku odbył się kongres narodowego stronnictwa robotniczego. Omawiano sprawę pożyczki odrodzenia w Gdańsku. Mówcy zaznaczali, że dotychczas nie było w Gdańsku dostatecznego zrozumienia dla tej pożyczki. W sprawie tej podjąć należy agitację, celem zachęcenia ludności do podpisywania pożyczki. Pod koniec zgromadzenia zebrani podpisali na pożyczkę 88.000 marek.

W OBRONIE LUDNOŚCI ŚLĄSKIEJ.

CIESZYN. 14.6 (PAT) Międzynarodowa komisja plebiscytowa komunikuje:

W licznych gminach obszaru plebiscytowego wydano mieszkańcom, którzy musieli szukać schronienia w innych gminach albo pozagranicami Śląska. Pragnąc zapewnić tym wygnancom prawo udziału w plebiscycie komisja międzynarodowa postanowiła na posiedzeniu 14 czerwca rozpatrzyć najdrastyczniejsze sposoby, mogące zapewnić tym osobom możliwość głosowania. Mamy nadzieję, że sposób taki wkrótce się znajdzie i będzie mógł położyć kres samowolnym wydaleniom.

— Ceny w mieście i na prowincji.

a) W ostatnich czasach zauważyć się daje znamieny fakt, iż reducja cen wyrobów manufakturowych w miastach wywołała niżkę cen na niektóre artykuły spożywcze; głównie zaś niżkę cen bydła, koni i trzody chlewnej na prowincji.

Na jarmarkach w okolicznych osadach i wsiach, jakie odbyły się w tydzień ubiegłym, żądano i płacono o 2 do 3.000 marek mniej za sztukę krowy aniżeli przed dwoma tygodniami, za sztukę wieprza o tysiąc marek mniej i t. d.

Do pewnego stopnia wpały na obniżkę cen również i widoki dobrych urodzajów, po spadłych obficie deszczach.

Stwierdzić należy z zadowoleniem, że żyto, uważane za przepadkę, wzrosło w piękne kłosa, a stan ziemniaków wszędzie przedstawia się bardzo pomyślnie.

W Łodzi tymczasem, jak i prawdopodobnie w innych miastach, ceny na artykuły spożywcze, niestety, nie uległy niżce i w dalszym ciągu płacić musimy za najniezbędniejsze artykuły spożywcze jak mleko, masło, jaja, ser i t. d. wygórowane ceny, gdyż sklepikarze gwoździ szybkiego zubożenia się „dru tylko“ ocki się da, zmuszając nieszczęsnych mieszkańców miasta do płacenia wysokich cen.

W danym wypadku, wobec biernego zachowania się Urzędu walki z lichwą i spekulacją, oraz niezaradnego Tow. walki z niuczciwością społeczną, wyszuk kwitnie dalej, a sklepikarze i właściciele jadłodajni nabijają portfele markami.

— Ujęcie szajki złodziejskiej.

a) Policja państwowa na powiat łódzki ujęła dobrze zorganizowaną szajkę złodziejską, która ostatnio grasowała w Zgierzu i okolicy.

Schwytano niebezpiecznego korszta tej bandy 26 letniego Stefana Golinika, a następnie innych członków organizacji złodziejskiej. Aresztowanie Golinika nastąpiło na stacji Łódź — Kaliska, w chwili wsiadania do pociągu, którym zamierzał wyjechać do Poznania.

Czelny rabuś początkowo stawiał opór, dziwiąc się, że policja śmie go aresztować, lecz później zmiękł. Okuto go w kajdany i odstawiono do Komendy policyjnej w Łodzi (Piotrkowska 100).

Oprócz Golinika ujęto, 24 letniego Bolesława Pawlaka, 28 letniego Antoniego Hoffmana, Zygmunta Tomaszewskiego, Antoniego Osrowskiego, oraz Helenę Pogorzelską, kochankę Golinika.

Niezależnie od tego aresztowano passerów, u których przechowywano pochodzące z kradzieży przedmioty: Berkę Pinkusa (zamieszkałego w Łodzi przy ul. Brzezińskiej Nr. 19) i Władysława Janeczka (zamieszkałego w Łodzi przy ul. Pańskiej 49).

Do szajki jak ustalono dochodzenie doraźne, należało jeszcze kilka osób, nazwiska któ-

rych zostały już ujawnione, lecz dotąd kryówki ich nie natrafiono.

Idąc za wskazówkami aresztowawcy, menda policji na powiat łódzki odebrała przedmiotów, pochodzących z łupu. Wszelkie aresztowanych przeprowadzono pod eskortą więzienia przy ul. Miłsza; sprawę skierowano władzy sądowej.

Policja powiatowa czyni dalsze poszukiwania ukrywających się członków szajki.

— Aresztowanie bandyty.

a) W obrębie 2-go komisariatu powiatowego aresztował oddawna poszukiwanego bandytę Tomasza Szczepaniaka, który wspólnie z innymi dokonywał napadów, a ostatnio ograbił komisarzy w Zgierzu. Szczepaniak usiłował uciec, dano kilka strzałów, wobec czego bandyta zatrzymał się. Pod eskortą odwieziono go do więzienia śledczego.

— Trup w stawie.

Wczoraj rano p. Szymański, właściciel wsi w Rudzie Pabjanickiej, idąc do upustów łąkowych, spostrzegł marynarkę i kamizelkę w wodzie. Po jakimś czasie wraz z jednym swym kolegą rozpoczęli poszukiwania, które zakończyły się odnalezieniem trupa z pederżką gardłem.

Z papierów pozostałych okazało się, że jest to robotnik fabryki Leonarda Józef Kernat 56, zamieszkały przy ul. Rzgowskiej Nr. 30.

Pracował on w fabryce lat 30 z górą, był pilny i uczciwy. W ostatnich dniach jak mówił coś go opętało. Wziął z fabryki szpulkę przędzy, którą usiłował wynieść i na tem go przyłapali. Kernat wziął to tak do serca, że postanowił sobie życie odebrać. Rodzina pilnowała go. O godzinie 10 wieczorem wyszedł niespostrzeżony z domu i więcej nie powrócił.

Istnieje przypuszczenie, że pederżką był gardło nad stawem, a potem runął na brzo w wody. Zwłoki wydobyto i pozostawiono na miejscu aż do zejścia władz sądowych.

— Upadek z balkonu.

a) Wczoraj, skutkiem załamania się poręczki drewnianej balkonu domu przy ul. Senatorskiej Nr. 14, spadły na bruk 11 letnia Marianna i 10 letnia Anna i 5-cio letnia Franciszka Sowałowska. Lekarz pogotowia odwiózł chore do szpitala.

— Żołnierz zabity przez żołnierza.

a) Wczoraj stojący na warcie obok domu Nr. 56, na ulicy Dzielnej, żołnierz zabił drugiego żołnierza. Przyczyna zabójstwa niewyjaśniona.

— Ciężkie poparzenie.

a) Skutkiem wybuchu lampy naftowej, w wołanego nieostrożnym obchodzeniem się z ogniem, w lokalu przy ul. Brzezińskiej Nr. 7, legła ciężkiemu poparzeniu twarzy i rąk Józef Ambroziak. Po udzieleniu doraźnej pomocy odwieziono chorą do szpitala.

— Coduta nieurzędowa Giełdy Łódzkiej.

dn 15) VI 1920.

	w płaceniu	żądaniu	transzak
Ruble carskie po 500	262.-		
" dumskie „1000	74.-		
Franki francuskie	13. 30		
" szwajcarskie	33. 30		
Funt Szteling	700.-		
Dolary Stanów Zjedn.	170.-		
5 pr. Listy Zast. m. Łodzi 195—200.-			
6 pr. obligacje m. Łodzi	81.-		
Czeki na Berlin			440-33 38
Marki niemieckie drobne			420.-
Tendencja dla walut: niżkowa, dla przemysłowych mocna.			

ZABAWA NA FLOTĘ POLSKĄ.

Tow. Polek uchwaliło wczoraj na zebraniu w dniu w niedzielę 27. b. m. ewtl. w dzień Piotra i Pawła wielką zabawę na flotę polską. M. i. niespodziankami zabawnymi figurują tradycyjne polskie wianki. Zebranie Komisji zabawowej, która opracowuje szczegółowy program odbędzie się w czwartek 16. b. m. o godzinie 7-ej wiecz. na salce Tow. Polek, ul. Piotrkowska 174.

O zasadniczym znaczeniu Bałtyku dla rozwoju Polski i potrzebie składowania na rzecz floty polskiej napiszemy obszernie, tem więcej, je sprawa ta dotyka mało znajdującego zrozumienia wśród ogółu.

Wielki podwójny program

Kino Polonja

Konstantynowska 30 16.

1)

Na spienionych falach morza

Przepiękny dramat życiowy w 3 aktach z cyklu konk. obr. fabr. „NORDISK“

Antek w spódnicy

Farsa w 3 aktach.

!!!! BEZUSTANNY ŚMIECH!!!!

1920-1

Znana z swej doborowej jakości

Eau de Cologne „HEZA“

z powodu przystąpienia Republiki Polskiej do konwencji Madryckiej, nazywa się teraz

PRZE WYSLAWKA

Żądajcie zatem tylko:

Przemysławki

ponieważ tylko ta ma zapach miły, mocny i odświeżający powszechnie znanej mej

Eau de Cologne „HEZA“

Jako nowość polecam:

EXTRAIT ANTIQUE perfumy kwiatowe, miłe, silne, w jakości swej nie-doścignione.**BOBOLA** niezwykle mocna kompozycja, ulubiona przez panów**HENRYK ŻAK**

Fabryka perfum i kosmetyków w POZNANIU. 1976-3.

„Kino-Resursa“

Kilnickiego 117.

PROGRAM do dnia 21 czerwca 1920 r.

Herbaciarnia pod Lotosem. Wybitny dramat w 5 aktach ze słynną artystką **EJLEN RYCHTER** w roli głównej. Nad program: „Pogrzeb Lisa Kull“
Zajęcie z natury.Dyrekcja koncertów Alfreda Straucha.
SALA KONCERTOWA.

Wtorek, dnia 22, oraz środa, dnia 23 czerwca 1920 r. o godz. 8.45 wiecz.

Dwa WIECZORY

interpretacji muzycznych w ilustracjach tanecznych

— daje —
RITA**SACCHETTO**światowej sławy tancerka,
z udziałem swej uczennicy**WALERJI KONCZYŃSKIEJ.**Przy fortepianie: **Stella Landi**I. Wieczoru **PROGRAM:** II. WieczoruSchuman: Dość szczęścia.
Kriesleg: Piękny Rozboryu.
Chopin: Przygrywki miłosne
Valse brillante Nr. 1 i 2
Rubinstein: Etiuda.
Liszt: Kompozycja formist.
... Madame Recamier.
BÓG I BAJADERA. Liszt: a. Gampanela.
P. Inon: b. Taniec wschodni
L. d. Wall; c. Taniec z wionem.
" d. Bóg błogosławi Bajadere.
Strause: Odgłosy wiosny.
Schubert: Tańca wiejskie.
Mendelson: Ptaszek (Scherzo).**IMPRESJE HISZPAŃSKIE.**
Bilety od mk. 10 do 60 do nabycia w księgarni A. Straucha ul. Dzielna 12. a w dniu oznaczone od godz. 6 w kasie Sali Koncertowej.Liszt: Vales impromptu.
Mendels.: Aniol (pieśń włoska)**PYCHA i SKROMNOŚĆ**
Mozart: a. Chwila Wojs. b. Menuet
Grucafeld; c. Gawot Moszkowski; d. Mazurek.
Chopin: Etiuda.
Schubert-Liszt: Król olch.
CHÓBHOL. Fuchs: a. Mucha b. Baika
TANIEC OBLAKANEJ
Chodini: Tarantella
" Polowanie (Polonez)
Mandelsschon: Scherzo, Rubinstein: Etiuda Szuman: Sen Pierrota. Lanner: Złote walce.**IMPRESJE HISZPAŃSKIE.**
Bilety od mk. 10 do 60 do nabycia w księgarni A. Straucha ul. Dzielna 12. a w dniu oznaczone od godz. 6 w kasie Sali Koncertowej.

Kilkadziesiąt tysięcy

S Z Y B

różnej wielkości T A N I O

DO SPRZEDANIAŁódź Karolew
Zakład Ogrodniczy

E. Gundelach.

Dom11-piętrowy murywany do sprzedania, ul. Kałna 36.
1974-I**Sprzedam**zakład fryzjerski z powodu wyjazdu
Roliczńska 8.
1972-I**Kupuj**Beczki olejowa olejarki oraz
Beczki żelazne
Skład oleju, Długa 72.
186-5**Motor elektryczny**jest zaraz do sprzedania silny 3-oh koni
firmy **A. E. G.**
Juljusza 15 m. 8.**PAPE**

dachową, 1751

smole,

klebemasse

gwoździe

poleca

A. Arystein

Dzielna 7.

Dr.

A. Starzyński Choroby nerwowe i wewnętrzne przyjmuje od 4-6.
ul. Pańska Nr. 3 1903-4**Kupuj**i płacę najlepsze ceny za brylanty, złoto, stare srebro, perły kwity lombardowe, stare zęby dywany futra i garderobę.
P. KOHN
Piotrkowska Nr. 9
lewa oficyna II piętro**„UNION“**

Benedykta, 2

Największe Zróżko

ZAKUPU WSZELKICH TOWARÓW BAWELNIANYCH, MANUFAKTURY I GOTO WEJ GARDEROBY.

PRZYJMUJE W KOMIS KUPUJE TOWARY I PRZEDMIOTY,

AUTOMOBILE**OSOBOWE I CIĘŻAROWE**

ADLER, BENZ, MERCEDES, FABRIQUE NATIONAL BELGIQUE OPEL, i inne

nowe z gwarancją fabryczną lub używane doskonale zremontowane do natychmiastowego użytku, z pozwoleniem wywozu do Kongresówki i Galicji

RÓWNIEŻ

nowe opony i węża, ta zagraniczny towar wszelkich rozmiarów.

Przybory samochodowe i części rezerwowe Stale na składzie.

IMPORT SAMOCHODÓW,
ZYGMUNT ROSENKI, POZNAŃ

Firma sądowo zarejestrowana. Kierownik Handlowo-Techniczny Dyrektor Konstanty KOEHLER inżynier Biuro: Kontakta 8. Adr. telegr.: ISZRI POZNAŃ. Telefon: 3022

1621-16.

DozorcaWiadomość Andrzeja 17
Sklep rzeźniczy.**NA WYPŁATE**
towary ubraniowe spodniowe białe szewioty bostony polecają:**Ch. Maroniewicz i S-ka**
Piotrkowska 37.
1813-9

